

DERINIMO PAŽYMA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 78¹ IR 79¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-3080(3) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 251 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-3245“

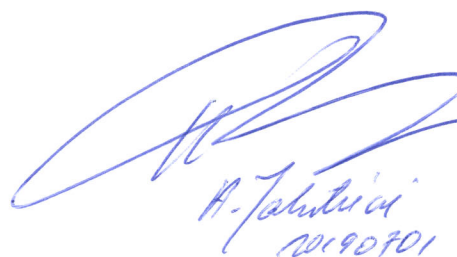
Institucija	Pateiktos pastabos ir pasiūlymai	Atsižvelgta/neatsižvelgta. Argumentai, kodėl neatsižvelgta į pasiūlymus
Konkurencijos taryba (2019-05-31 raštas Nr. (2,30-35)6V-1277)	Projektu siūloma iš esmės pritarti, tačiau taip pat siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui minėtus įstatymo projektus, nustatančius juridinių ir fizinių asmenų atsakomybę už komunalinių atliekų, skirtų šalinti ir (ar) naudoti energijai gauti, komunalinių atliekų deginimo procesų likučių (pelenų ir (ar) šlakų) ir pavojingų atliekų, skirtų šalinti ir (ar) naudoti energijai gauti, įvežimą ar importą į Lietuvos Respublikos teritoriją, tobulinti, be kitų pastabų, taip pat atsižvelgiant į šią pastabą: (a) kadangi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projekte Nr. XIII-1555 nuostatos susijusios su siūloma nustatyti asmenų atsakomybe Aplinkos apsaugos įstatymo projekte Nr. XIII-3080(3) ir Administracinių nusižengimų kodekso projekte Nr. XIII-3245, šiuos teisės aktus svarstyti ir sprendimus dėl jų priimti vienu metu. Kaip matyti iš Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projekto Nr. XIII-1555“, vienas iš projekte pateiktų siūlymų – tai patobulinti įstatymo projekto Nr. XIII-1555 1 straipsnyje dėstomą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 4¹ dalį, išdėstant taip: „4¹. Draudžiama įvežti (importuoti) į Lietuvą iš kitų valstybių komunalines atliekas, skirtas šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti, ir komunalinių atliekų deginimo proceso likučius (pelenus ir šlakus)“. Atkreiptinas dėmesys, kad būtent dėl draudimo į Lietuvos Respublikos teritoriją įvežti (importuoti) komunalines atliekas Konkurencijos taryba jau yra teikusi	Atsižvelgta iš dalies. Atliekų naudojimas ir šalinimas yra žemiausią prioritetą turintys atliekų tvarkymo būdai, todėl siekiant įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, žiedinės ekonomikos tikslus, reikalinga uždrausti įvežti (importuoti) į Lietuvą iš kitų valstybių komunalines atliekas, skirtas šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti. Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo 4 straipsnio 1 dalies a) punkte nustatyta, kad šalys, pasinaudodamos savo teise uždrausti pavojingų ar kitokių numatytų šalinimui atliekų importą, informuoja kitas šalis apie savo sprendimą, kaip numatyta 13 straipsnyje. Bazelio konvencijos 2 priede nurodytos buitinės atliekos ir buitinių atliekų deginimo proceso likučiai, todėl šalis gali uždrausti tik pavojingų atliekų, buitinių atliekų ir buitinių atliekų deginimo proceso likučių importą. Pagal skaičiuojamas prognozes 2030 m. po rūšiavimo likusių netinkamų pakartotinai

pastabas Aplinkos ministerijai^[1]. Šiuo atveju nagrinėjama įstatymų projektais siūloma uždrausti ne tik komunalinių, tačiau ir pavojingų atliekų, skirtų šalinti ir (ar) naudoti energijai gauti, įvežimą ar importą į Lietuvos Respubliką. Taigi, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Projektą bei atsižvelgdama į tai, kad, kaip minėta, dėl iš esmės analogiškų ribojimų Konkurencijos taryba jau yra pasisakiusi, Konkurencijos taryba pakartotinai pažymi, kad Projektu yra nustatomi tam tikri ribojimai ūkinei veiklai. Kaip yra išaiškinęs Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, imantis ūkinės veiklos ribojimų ir draudimų nustatymo, turi būti laikomasi tam tikrų sąlygų: 1) ūkinės veiklos laisvė ribojama įstatymu; 2) ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves bei Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; 3) ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė; 4) yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo. Pakartotinai pažymėtina, kad šiuo atveju derėtų įvertinti, kokį poveikį Projektu įtvirtinamos nuostatos darys ūkio subjektams, kurie užsiima komunalinių bei pavojingų atliekų, skirtų šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti, taip pat komunalinių atliekų deginimo procesų likučių (pelenų ir (ar) šlakų) įvežimu ar importu. Toks ribojimas gali būti taikomas tik tuomet, kai jis yra būtinas siekiant apsaugoti kitas Konstitucijos saugomas vertybes ir yra <i>proporcingas</i> siekiamam tikslui. Taip pat nėra aišku, kodėl toks ribojimas nustatomas šių konkrečių atliekų rūšių įvežimui ar importui, t. y. komunalinių ir pavojingų atliekų, skirtų šalinti ir (ar) naudoti energijai gauti, taip pat komunalinių atliekų deginimo procesų likučių (pelenų ir (ar) šlakų). Vadovaujantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, atliekos, nepaisant to, ar jos yra skirtos perdirbimui ar ne, turi būti laikomos prekėmis, kurių judėjimas vidaus rinkoje iš esmės negali būti ribojamas. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 36 straipsnis numato, jog prekių importo, eksporto ar tranzito draudimų arba apribojimai yra galimi tik tais atvejais, jei jie yra pateisinami visuomenės dorovės, viešosios tvarkos arba visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos bei gyvybės apsaugos, nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos bei pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos sumetimais. Tačiau tokie draudimai arba apribojimai neturi tapti	panaudoti ir perdirbti energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų, pakuočių atliekų, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų ir nuotekų dumblo galėtų susidaryti ir būti panaudota energijai gauti apie 616 000 tonų. Esami Klaipėdos kogeneracinės jėgainės pajėgumai – 255 tūkst. t. Planuojamos ir statomos Vilniaus kogeneracijos jėgainės pajėgumai – 160 tūkst. t, o Kauno – 200 tūkst. t, iš viso esami ir planuojami atliekų deginimo pajėgumai – 615 tūkst. t. 2018 m. lapkričio 27 d. Seimo narė V. Vingrienė įregistravo pasiūlymą dėl Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1555, kuriame siūloma nustatyti: „Draudžiama įvežti (importuoti) į Lietuvą iš kitų valstybių komunalines bei pavojingas atliekas, skirtas šalinti ir (arba) naudoti energijai gauti, ir komunalinių atliekų deginimo proceso likučius (pelenus ir šlakus).“ Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į nutarimo projekte pateiktus argumentus ir įstatymo projekto Nr. XIIIP-1555 nuostatų sąsają su siūloma nustatyti asmenų atsakomybe įstatymo projekte Nr. XIIIP-3080(3) ir įstatymo projekte Nr. XIIIP-3245, šie teisės aktai turėtų būti svarstomi ir priimami vienu metu.

	savavališka diskriminacijos priemone ar užslėptu valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimu. Aplinkos apsaugos įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3080(3) ir Administracinių nusižengimų kodekso projekto Nr. XIIIIP-3245 Aiškinamajame rašte nurodyta, kad sankcijos reikšmingai apribos naudojimui energijai gauti skirtų atliekų kiekį, o tai atitinkamai sumažins poreikį Lietuvoje kurti perteklinius pajėgumus ne Lietuvoje susidariusių atliekų deginimui, taip reikšmingai pagerinant oro kokybę per taršos emisijų sumažinimą. Tačiau, pažymėtina, šiuo atveju nėra aišku, kokie duomenys (atliktų tyrimų rezultatai ir pan.) pagrindžia, kad įtvirtinus nagrinėjamus ribojimus oro kokybė iš tikrųjų galėtų reikšmingai pagerėti, o taršos emisijos – sumažėti. Teikdama ankstesnes pastabas dėl komunalinių atliekų įvežimo ar importo į Lietuvos Respubliką ribojimo, Konkurencijos taryba Aplinkos ministerijai taip pat pasiūlė įvertinti, kaip minėtos nuostatos dera su valstybės sprendimais investuoti į kogeneracinių jėgainių statybą. 2018 m. spalio 30 d. Derinimo pažymoje dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projekto NR. XIIIIP-1555“ Aplinkos ministerija nurodė, kad pagal skaičiuojamas prognozes 2030 m. po rūšiavimo likusių netinkamų pakartotinai panaudoti ir perdirbti energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų, pakuočių atliekų, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų ir nuotekų dumblo galėtų susidaryti ir būti panaudota energijai gauti apie 616 000 tonų. Esami Klaipėdos kogeneracinės jėgainės pajėgumai – 255 tūkst. t. Planuojamos ir statomos Vilniaus kogeneracijos jėgainės pajėgumai – 160 tūkst. t., o Kauno – 200 tūkst. t. Viso esami ir planuojami atliekų deginimo pajėgumai – 615 tūkst. t. Visų pirma, šiuo atveju nėra aišku, kokiais rodikliais vadovaudamasi Aplinkos ministerija apskaičiavo būsimus atliekų kiekius dešimčiai metų į priekį. Visų antra, skirtumas tarp paskaičiuoto galimai susidarysiančio atliekų kiekio bei esamų kogeneracinių jėgainių pajėgumų yra labai neženklus – tik 1000 tonų, todėl išlieka rizika, kad atliekų visoms kogeneracinėms jėgainėms aprūpinti nepakaks. Be to, Konkurencijos taryba taip pat atkreipia dėmesį, kad prieš įgyvendindama	

	nagrinėjamus įstatymų projektus, Aplinkos ministerija turi įvertinti, kokį poveikį šių projektų įgyvendinimas turės rinkai ir jos dalyviams (šiuo atveju – atliekų įvežėjų ar importuotojų veiklai) bei įvertinti visas galimas tokio reguliavimo rizikas bei neigiamas pasekmes rinkai.	
Energetikos ministerija (2019-06-04 raštas Nr. (19.3-19E)3-814)	Atkreiptinas dėmesys, kad komunalinių atliekų, skirtų šalinti ir (ar) naudoti energijai gauti, ir komunalinių atliekų deginimo procesų likučių (pelenų ir (ar) šlakų) įvežimas ar importas į Lietuvos Respublikos teritoriją šiuo metu įstatymais nėra draudžiamas.	Atsižvelgta iš dalies. Siūlomi draudimai nenustatyti teisės aktais, tačiau registruotame Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projekte Nr. XIIIP-1555 siūloma nustatyti draudimus. Todėl nutarimo projekte siūloma įstatymo projektą Nr. XIIIP-1555, įstatymo projektą Nr. XIIIP-3080(3) ir įstatymo projektą Nr. XIIIP-3245 svarstyti ir priimti vienu metu.

 Aplinkos ministras
 Kęstutis Mažeika
 2019-04-02

 R. Jankauskas
 20190701
 Aplinkos ministerijos depart.
 direktoriaus